

**Рішення разової спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.036
про присудження ступеня доктора філософії**

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.036 Київського університету імені Бориса Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво на підставі прилюдного захисту дисертації Барбалат Олександри Володимирівни «Візантійсько-києворуські золотарські традиції у сучасному ювелірному мистецтві України» за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація 11 жовтня 2023 року.

Барбалат Олександра Володимирівна, 1981 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2007 році Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука (нині Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука) за спеціальністю «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво».

З 2016 року і донині Барбалат О. В. є співробітником Київського університету імені Бориса Грінченка. Працює на посаді старшого викладача кафедри декоративного мистецтва і реставрації Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка.

Дисертацію виконано у Київському університеті імені Бориса Грінченка.

Науковий керівник: Школьна Ольга Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка.

Здобувачка має 18 наукових публікацій, із них – 14 одноосібні, 4 – у співавторстві: 5 – наукових статей (з них 2 у співавторстві), опубліковані у наукових фахових виданнях, включених на дату опублікування до переліку

наукових фахових видань України, 13 – публікацій (з них 2 у співавторстві), у яких додатково висвітлено результати дисертації.

1. Барбалат О. В. Знакова символіка фітоморфних орнаментів візантійського золотарства IV–IX століть. Art and Design. Київ. 2021. №2(14). С. 63–74. ISSN 2617-0272. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2021.2.6>
URL: <http://surl.li/caiab>

2. Barbalat O. Artistic and Pictorial Peculiarities of the Symbol of the Tree of Life in the Kyivan Gold Business of the XI – first half of the XIII century. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика» 2022. Том 1. № 54 Р. 77 – 82. ISSN 2308-4855. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/54-1-10>
URL: <http://surl.li/euqhf>

3. Barbalat O. Peculiarities of Hot Enamel Technique Application in the Artistic-Images System of Kyivan Rus Goldsmithing XI – first half of XIII 13 century. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика» 2022. Том 1. №55. Р. 46 – 52. ISSN 2308-4855. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-1-7>
URL: <http://surl.li/euqho>

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради:

Коновалова Ольга Володимирівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка, зауваження та побажання:

1. Вважаємо доцільним у висновках до 4 розділу лаконічно конкретизувати, які саме візантійсько-києворуські технології залишилися поза увагою сучасних майстрів, які художньо-образні особливості й стилістичні прийоми залучаються.

2. Сподіваємось, що наступним етапом наукової діяльності авторки буде створення розгорнутого іменного покажчика майстрів, що працювали з часів Київської Русі й до сьогодення незалежної України.

Роготченко Олексій Олексійович, доктор мистецтвознавства, професор, головний науковий співробітник Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України, зауваження та побажання:

1. Досліджуючи специфіку впливу золотарських традицій Візантії та Київської Русі на сучасне ювелірне мистецтво України, варто було б розширити хронологічні межі 4 розділу дисертації. Наприклад, починати дослідження проблематики з 1960-х років ХХ століття.

2. Оскільки у розділах дисертації авторка згадує основні осередки золотарства Візантії, Київської Русі та сучасної України, варто було б позначити дані осередки окремим кольором на мапах, що фігурують у додатках.

3. В якості побажань до підготовки майбутньої монографії, перелік сучасних художників-майстрів, зазначених у 4 розділі, які у своїй творчості наслідують традиції золотарства Візантії та Київської Русі рекомендовано зробити окремим додатком.

Шмагало Ростислав Тарасович, доктор мистецтвознавства, професор кафедри історії та теорії мистецтва Львівської національної академії мистецтв, зауваження та побажання:

1. В широкій географії музейних експонатів, які вдалося систематизувати, бажано було б означити ті, які були незаконно вивезені з України, що утруднює їхнє вивчення сучасними дослідниками.

2. Здійснюючи мистецтвознавчий аналіз історичних творів, слід було акцентувати увагу на різниці формально-стилістичних (форма, що породжує декор та зміст) та композиційних особливостях візантійських і києворуських виробів, які виразно простежуються.

3. В якості побажання до майбутньої підготовки монографії на основі цього дисертаційного дослідження, варто системніше підійти до організації аналізу джерельної бази.

Луць Сергій Васильович, кандидат мистецтвознавства, старший викладач Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, зауваження та побажання:

1. Варто зазначити, що текст дослідження виділяється значимою історико-культурною джерельною базою, проте на нашу думку варто було б використати зіставлення компаративістичного характеру виробів візантійсько-києворуського золотарства з іншими творами образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва (живопис, камінь, скло, кераміка, дерево, кістка, текстиль тощо) того часу, де б можна було прослідкувати взаємовпливи художньо-образної системи, конструкції виробів, техніко-технологічної основи тощо.

2. Вважаємо, що доцільно більш виразисто висвітлити теоретично-практичні аспекти щодо визначення трансформації та присутності візантійсько-києворуських традицій у творах сучасних українських художників-ювелірів, а саме – якості, що віддзеркалюють сутність художньо-образної системи (архетип, характерні мотиви, орнаментальні елементи, символи, знаки, композиційна схема, стилізація тощо), а також специфіку архітектоніки формотворчих процесів в діяльності митців, що згадуються у дослідженні.

3. Також вважаємо, що дослідження було б якісно доповненим, якби здобувачка у додатках уклала каталог представників сучасного українського ювелірного мистецтва, чия творчість в тій чи іншій мірі є рефлексіями на візантійсько-києворуські золотарські традиції, про яких йдеться у тексті дисертації та інших (художників, дизайнерів, фахівців різних кваліфікацій ювелірних підприємств тощо).

4. У якості побажань, після деякого доопрацювання, дане дисертаційне дослідження рекомендуємо видати у вигляді монографії.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає,

«Утримались» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.036 присуджує Барбалат Олександрі Володимирівні ступінь доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 26.133.036

Алла РУДЕНЧЕНКО